

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 34 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20,

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrisurile nu se în-
polază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Socialiștii și naționaliștii luptând împreună.

(R) Ieri s'a petrecut în Arad un lucru fără pereche în luptele noastre naționale: pe piața Tökölyi, în fața catedralei românești socialiștii au ținut o mare adunare de protestare împotriva atentatului ce pregătește contele Andrassy, adunare la care au vorbit și doi deputați români, în mijlocul aprobărilor entuziate ale adunării.

Nu s'a făcut nici un fel de pact formal între partidul naționalist român și între cel social-democrat. Primejdia comună și aceleași păreri în ce privește reforma electorală ne-au apropiat însă pe unii de alții și au făcut să inaugurăm o luptă care, fără îndoială, are să însemne un nou moment în viața noastră națională.

Ne găsim adică azi în tovărășia elementelor cari înainte de a fi fost angajate și organizate în partidul social-democrat erau cel mai docil instrument în mâna demagogilor kossuthiști. Intr'adevăr, cine nu știe, că partidul kossuthist, din clasa meseriașilor și a muncitorilor de prin orașe își recrutează aderenții cu ajutorul cărora se faceau stăpâni pe — stradă și ne terorizau... Nu sunt de cât 11 ani, de când convocând noi o adunare în Arad (la otelul central) în stradă se huiduia și se urla împotriva noastră.

Azi elementele desmoștenite, muncitorimea care formează partea cea mai mobilă și mai agilă a orașelor ungurești, nu se mai ia după palavrele kossuthiste, ci după cum au zis amândoi oratorii români: azi o parte dintre unguri sunt luminați și văd că naționaliștii nu sunt dușmani ai țării, «trădători» cum li place coaliției să-i înfățișeze, ci dimpotrivă, luptă pentru drepturile tuturor desmoșteniților.

Muncitorimea maghiară știe azi, că cele trei milioane români din statul ungar, cu puține excepțiuni, sunt — muncitori și ei. Astfel soarta comună, aceleași dureri și lipsuri trebuie să-i împreune în aceeași luptă, împotriva acelorași adversari: a oligarhiei nesățioase, care după cum a exploatat țara asta o mie de ani, așa voiește s'o exploateze și în viitor. Proiectul reacționar al contelui Andrassy în primul rând și mai presus de toate urmărește adică stăpânirea unei clase, a clasei așa zise «superioare», asupra masei cetățenilor și apucăturile detestabile de a ne înfățișa pe noi, naționalitățile ca dușmani ai ungarilor și ai țării n'au alt scop, decât ca aplicând vechiul și cunoscutul principiu *divide et impera*, oligarhia să-i stăpânească și pe unguri și pe noi.

Marea mișcare socialistă, miile de adunări ce a ținut partidul socialdemocrat, au demascat pe oligarhi și dacă nu mai departe decât în primăvara anului 1905 demagogul Barabás era în stare să declameze în fața catedralei noastre chiar și să cânte imnuri la adresa programului kossuthist, plin de preocupări pentru binele popoarelor, azi în

același loc ar fi huiduit și luat la goană ca un mincinos și șarlatan ce este, împreună cu toți tovarășii săi.

Iar lupta ce s'a inaugurat ieri pe piața Tökölyi, fără îndoială va contribui ca în viitor ungurii să se desmeticească încă și mai mult și să se convingă din ce în ce mai tare că, întreaga campanie ce se poartă pentru ponegrirea noastră, a naționalităților, nu are alt scop decât să producă divisiuni în suflete și să împiedice realizarea elementelor cari au aceleași interese: să lupte împotriva exploataților și pentru aceleași revendicări!

Iată de ce noi atribuim o mare însemnătate celor petrecute în meetingul socialist de ieri. De aci încolo nu numai că vom putea ține adunare în ori care oraș unde trăim, fără să mai avem teamă de a fi conturbați de cineva, ci vom putea obține chiar concursul efectiv al elementelor democratice maghiare și deputații noștri vor putea d'aci încolo să vorbească în adunare maghiară socialistă la Seghedin, de pildă, cu aceeași siguranță ca în mijlocul poporului românesc...

Cine cunoaște forța partidului social-democrat în Ungaria, cine a văzut că însuși partidele dela guvern nu mai pot să facă nimic, în orașe, împotriva socialiștilor, cine cunoaște organizarea socialistă și presa lor puternică va ști să aprecieze tovărășia ce s'a inaugurat ieri în Arad.

S'a dovedit că singuri numai naționaliștii nu sunt, destui de grei de a se putea impune la Viena și Budapesta. O luptă comună cu socialdemocrații, o campanie care să se poarte deodată și în orașe și la sate, va avea, desigur, un efect mai mare. Iar aceasta nu numai în vederea luptei contra proiectului contelui Andrassy, ci pentru viitorul chiar mai îndepărtat, în care să se urmeze lupta pentru sufragiul universal. Și oratorul socialist și unul dintre deputații români a spus-o adecă: suntem numai la începutul luptei și dacă vrem să ajungem la drepturi, nu putem aștepta ca acestea să ni-se dea de pomană, de bunăvoie ori de milă, ci toți câți ne simțim jigniți, apăsați, nedreplățiți și desmoșteniți, trebuie să ne dăm mâna și să continuăm cu toată ardoarea și cu nestins devotament lupta începută.

Încât ne privește, greutăți nu sunt la mijloc: partidul nostru național n'are adecă decât să se felicite că a putut să ajungă la această etapă și după cum știm, nu numai deputații, dar fruntașii români de pretutindeni sunt dispuși a lupta alături de socialiști și împreună cu toți câți în țara asta doresc și vor adevărata domnie a poporului și, prin urmare, urmărim oligarhiei nesățioase.

Pentru a da un avânt cât mai puternic acestei lupte, după cum ieri deputații noștri

s'au dus în mijlocul adunării socialdemocraților, tot așa ar fi bine să se convoace la Arad, ca loc foarte potrivit, un congres al tuturor aderenților sufragiului universal, ca astfel chiar dacă nu s'ar mai putea împiedeca votarea proiectului contelui Andrassy ori determina schimbări radicale în acest proiect, cel puțin să se facă începutul campaniei din care ca o cerință a vremurilor trebuie să rezulte ceea ce este în spiritul obștei: sufragiul universal!

Avem nădejde că se va face și acest lucru.

Camera. Biroul camerei a convocat în-ția ședință pe Miercuri la orele 10. Deputații români se vor prezenta în număr complet ca să fie de față la anunțarea proiectelor reformei electorale, împotriva cărora vor duce o luptă desnădăjduită.

O nouă coaliție. În legătură cu reforma electorală partidele ungurești din ghiveciul coaliției sunt iarăși frământate de grija asigurării mandatelor. Pentru mascarea acestui imbold, stăpân pe toate acțiunile nobililor coborâtori ai lipitoarelor feudale, e nevoie urgentă pe un program sedicios pentru hăbăucirea poporului unguresc. Nu ne îndoiim că-l vor găsi și se va infiripă în numele întrelt slăvitei idei a statului național unitar noul consorțiu de exploatare a credulității poporului, căci nesfârșit de darnică e aceasta credulitate. Noua coaliție, după cum se ventilază prin organele de partid, se va închege pe baza unui program al cărui temelie e legea electorală a lui Andrassy. Și vor grăbi cu toții să-și facă un cuibșor de interese meschine pe aceasta temelie subredă. Grozav va fi viforul care va limpezi atmosfera politică de atâtea miazme câte a răspândit și va mai răspândi organismul constituțional în putrefacțiune încolțit de atâtea paraziți...

Criza din Austria. Cabinetul Beck și-a dat Sâmbătă demisia și peste câteva zile Austria va avea un nou cabinet în frunte cu baronul de Bienerth. Ministerul Beck vreme de doi ani cât a condus destinele Austriei a dovedit o activitate spornică. A înfăptuit reforma electorală și a încheiat pactul economic cu Ungaria. În parlament a avut de furcă cu vre-o zece partide și fracțiuni, cari i-au făcut multe greutăți în toate chestiunile politice câte au ajuns să fie rezolvite în cursul guvernării sale.

Căderea cabinetului Beck a fost provocată de mai multe cauze. Între altele că cehii n'au mai voit cu bărbații lor de încredere să facă parte dintr'un cabinet, ai cărui membri germani nu sunt sprijiniți de partidele germane. O cauză mai adâncă e că baronul de Beck a căzut în disgracia partidului creștin social, cu ale cărui vederi nu s'a unit în multe chestiuni politice cabinetului demisionat. În primul rând se amintesc grevele universitare, chestia Wahrensdorf și politica conciliantă a cabinetului față de dezideratele naționale ale ungarilor. Pentru înjghebură unui nou guvern e însărcinat să negocieze cu partidele din Austria baronul de Bienerth.

Noul guvern va fi — scriu ziarele din Viena — numai interimal și se va compune din ofițierii înalți ai ministerelor. Misiunea lui e să pregătească formațiunea unui cabinet definitiv, sub conducerea contelui Latour. Înainte de toate va avea să obțină un armistițiu în chestiunea luptelor dintre cehi și germani, căutând o deslegare norocoasă a problemei limbei de serviciu în stat. Majoritatea în cabinet definitiv după cât se prevede vor forma-o bărbății de încredere ai partidului creștin-social și ai fracțiunii marilor proprietari din camera magnaților. Perspectiva luptelor politice din viitor e însă cât se poate de moroasă, căci cehii vor lupta din răspuțeri contra unui guvern în condițiile indicate.

Presă română despre vestea antisancțiunii.

Presă română întreagă se ocupă la loc de frunte cu chestia antisancțiunii, dată de Francisc Iosif I. proiectului prin care se sugrumă națiunea română.

»Gazeta Transilvaniei« sub titlul »Sortii au căzut« scrie :

»Păharul suferințelor popoarelor credincioase și de soarte atât de persecutate din Transilvania și Ungaria a ajuns să fie plin până la margine. Mai poate să încapă în el vr'o picătură luată din veninul amar al vieții lor, fără ca să se verse?

»... Totodată putem să constatăm — și o facem cu inima amărâtă — că efectul real al sancțiunii prelabile date proiectului guvernului, alcătuit așa dupăcum s'a adus la cunoștință publicului, mai în urmă chiar și prin mărturisirea celor dela putere, este a se privi, întrucât se referă la naționalitățile nemaghiare și indeosebi la noi românii, ca o nouă osândire din partea sortii vitrege, care îl constrânge ca, lipsiți de un razim puternic, să continue cu tot mai mare exacerbare lupta pentru libertate, dreptate și existență națională. Și dacă nu am presimțit-o și nu am ști-o îndeajuns, am trebui să o auzim dela înșiși adversarii neîmpocați ai limbei și ai naționalității noastre, că osânda ce ni-se dă din nou, se va putea consuma numai prin nimicirea noastră națională.

Păharul amar ce ni-l întind inimizii e plin. Aveavom istețimea care să ne ajute a scăpa cu viață, împledecând dezbateră lui. Dar e plin

și păharul suferințelor neamurilor nedreptățite și este rezervat istoriei imparțiale de a documenta cari vor fi consecințele pentru patrie și popoarele ei.

»Lupta« sub titlul »Quid nunc« scrie :

În fine după atâtea zbuciumări și trăgănări i a succes lui Andrassy să obțină sancțiunea prelabilă. Oligarhia maghiară are un succes dublu; câștigând coroana pentru proiectul lui Andrassy este în poziția de a-și susține prerogativele și omnipotența sa; iar de altă parte i-a succes să instrăineze milioanele cetățenilor de Tron și să prezinte coroana ca contrară egalei îndreptățiri.

Noi românii cari am suferit două mii de ani, mai putem aștepta un deceniu, sau două, și atunci nu prin ajutorul altora, nu prin sprijinul și din mila coroanei ci bazați pe propriile noastre puteri și sprijiniți de spiritul timpului — care este mai puternic decât domnitorii, ne vom vedea ajunși la ținta dorită.

Iar acum să continuăm neobosiți lupta începută, să facem totul ce ne stă în putere, pentru de a continua și sfârși cu demnitate lupta gigantică care ne așteaptă împreună cu toate elementele, care se angajează în mod cinstit și desiate-resat la aceasta luptă istorică.

»Unirea« din Blaj comunică vestea cu următorul comentariu :

Se colportează cu siguranță știrea, că Majestatea Sa și-ar fi dat învoirea, ca contele Andrassy să prezinte Camerei proiectul său referitor la reforma electorală. Schimbările pretinse de Majestatea Sa în proiectul original al Ministrului nu sunt încă cunoscute. Aceste însă nu ating baza principiilor a proiectului, primirea lui deci constituie o mare lovitură pentru dezvoltarea democratică a țării.

Indeosebi poporul român este greu atins prin aprobarea acestui proiect de lege, care este anume astfel întocmit, ca să paralizeze puterea politică a poporului român.

Știrea aceasta, care după cum suntem informați nu este lipsită de bază — pune la grea încercare cuminițenia politică a poporului român ai cărui conducători politici stau înaintea uneia dintre cele mai grele probleme politice, cari le-au avut cândva de deslegat.

Credem, că se impune de sine ținerea unei conferințe naționale, care va avea să-și spună cuvântul îndrumător pentru întreg neamul românesc și să înfiereze înaintea lumii

întregi aceasta nouă nedreptate comisă la adresa popoarelor nemaghiare, care ușor poate fi gemenele unor nesfârșite complicațiuni.

Ziarele ce ne-au sosit din România n'au primit încă vestea antisancțiunii.

Singur »Doljul« din Craiova ce ni-a sosit azi dimineață înregistrează deja vestea ce i-se comunică telegrafic în următorul chip :

Viena. — Bătrânul împărat al Austriei prietenul românilor și al M. Sale regelui Carol ca semn de înaltă amicitie a aprobat, în contra declarațiilor sale — samavolnicul proiect al ministrului Andrassy și al aziaticului popor maghiar, prin care se caută nimicirea naționalităților în genere și în special, a poporului român de apărarea cărora, împăratul făcea paradă.

Proiectul va fi prezentat camerei și va fi votat.

Plângem soarta dureroasă a scumpilor noștri frați, fiindcă nu putem face altceva.

Din România.

Marina de războiu a României. »V. N.« scrie :

Asupra acelor afirmate de »La Nature«, cu privire la marina noastră de războiu, suntem autorizați a publica următoarele :

Este adevărat că flotila noastră de războiu de pe Dunăre este mai tare decât cea bulgară; nu este nimic întemeiat din cele spuse la privința sporei marinei noastre de războiu.

Inconvenientul prințului Gheorghe. A. S. R. Principele Serbiei a avut de suferit o mică neplăcere în drumul său spre Raduevatz; vaporul »Basarab« a ancorat în dreptul satului românesc Bistraț ieri noapte la orele 10, neputând merge mai departe din cauza ceței.

Când groasa ceață s'a ridicat de pe Dunăre, la ora 1 noaptea, vaporul a înaintat ajungând la Raduevatz. Autoritățile din localitate și un public imens au așteptat la debarcader pe A. S. R. Principele moștenitor al Serbiei.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

O universitate populară germană. *)

De Horia Petra-Petrescu.

III.

(Articol final).

Fiindcă vreau să văd întreg »Volksheim«-ul, din fir în păr, mă conduce funcționarul și în subteran. Aici e garderoba pentru toți vizitatorii cursurilor. E gratuită. Oamenii n'au lipsă de paltoane și bastoane când ascultă în sălile de prelegeri. De sigur, ați avut și d-voastră odată păcostea să fiți silți a ascultă la câte un curs cu îmbrăcăminte de iarnă în mână. Vă aduceți aminte cât năcaz v-a făcut când a trebuit să țineți lucrurile în mână. O parte din atenție trece asupra lucrului acestuia neplăcut.

Intr'alt loc sunt toate aparatele trebuincioase în caz de accidente. Un serviciu de samariteni e imediat la fața locului. Medicul nu lipsește în nici o seară, fiind angajat pe câte șase ani din partea universității.

— »A, de toate să 'ngrijește dl Hartmann!« îmi zice însoțitorul.

*) Vezi nr. 212 și 213.

— »Cine e domnul Hartmann?« mă prefac eu că nu știu.

— »A, domnul Ludo Hartmann, profesorul, care conduce întreg Institutul.« Și privesc în ochii vorbitorului și pot să citesc mulțămirea, care o simte când îmi laudă pe stăpânul său.

Aceiași privire mulțămitoare am văzut-o la muncitorul din Iena, pe care l-am întregat de »Volkshaus« și care mi-a povestit, pe când mergeam amândoi spre instituția aceasta de binefacere, despre profesorul Abbe, fondatorul »casei poporului«.

(Avem noi mulți oameni de aceștia, ca să ne putem fâli cu ei?).

Dupăce văd și cazanele de încălzit — lucru la care nu mă pricep de loc — dăm în biblioteca de împrumut. Aici e stocul cel mare al volumelor »societății pentru răspândirea culturii în popor« (Volksbildungsverein). Peste 20,000 de volume!

Volumele cerute sunt transportate pe ascensoare mici în sala de lectură și de aici predate cetitorilor. Taxele, cari trebuiesc plătite pentru cărți, sunt ridicol de mici: pentru un an întreg două coroane. Catalogul bibliotecii e un volum întreg.

— »Altfel nu poți răzbi«, îmi zice însoțitorul. »Trebuie să ceri taxe mici de tot ca să vină lumea săracă. La început, în localul cel vechi,

veniau vre-o câteva sute de oameni. Dacă au văzut că e ieftin și că le folosește mult, s'au îndemnat unul pe altul, de avem acum mii de înșiși«.

— »Dar de unde ați luat atâția bani ca să zidiți palatul acesta?«

— »Am avut mult de lucru, domnul meu. Închipuieți: »Volksheim«-ul a costat cu 75,000 de cor. mai mult decât eră preliminarul de spese. Și toate datorile astea s'au plătit până într'un creștar din oferte benevole. A trebuit să îndemni lumea să-ți dea parale. E vorbă să știți meșteșugul ăsta bine, să știți cum să-i spui, când să-i spui și când să taci«.

Eu cred că e o filozofie întreagă în idela din urmă. Nu i-e dat oricui să știe millă cu succes pentru o faptă bună și e artă să știți prinde momentul potrivit.

În statutele societății cetesc la § 3: »mijloacele pentru ajungerea scopurilor societății sunt următoarele :

a) aranjarea prelegerilor publice, a cursurilor speciale, a excursiunilor, a conducerilor prin institute științifice, prin muzee, galerii de tablouri și locuri similare,

b) aranjarea convenirilor colegiale, a lecturilor publice și a discuțiilor personale între profesori și elevi,

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIRT DE GHIAȚĂ

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. junghluri în coaste și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Főter nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile lumii

Starea d-nului Teodori agravată. Din Simia ni-se anunță că starea d-nului general dr. Teodori inspiră din nou îngrijiri.

Dl prof. dr. I. Cantacuzino, director general al serviciului sanitar, a fost chemat de M. S. Regele spre a examina pe dl general Teodori.

Dl profesor dr. Cantacuzino a plecat de ieri la Simia în acest scop. D-sa se întoarce astăzi în capitală.

Inchiderea Sinodului. M. S. Regele a semnat ieri decretul prin care se declară închisă sesiunea de toamnă a sfântului Sinod.

Dela Liga din Iași se anunță că dl I. Praja, profesor, fost senator, a fost ales vice-președinte al Ligei Culturale locale, iar d-nii A. C. Cuza, profesor universitar și Dr. Șumuleanu, chimist, membri ai comitetului.

Brevetul Beldiman. „Ordinea“ scrie: O importantă consfătuire a avut loc ieri la orele 4 p. m. în sala de ședințe a Camerei de comerț din Capitală.

Un număr de vreo 40 bancheri și mari capitaliști din București, s'au întrunit sub președinția d-lui Eugen Carada, pentru a discuta asupra „Societății anonime Germania din Berlin“, de carend constituită cu un capital de 700.000 mărci, și care are de scop exploatarea brevetului Beldiman, (fiul ministrului dela Berlin) brevet acordat invenției unui nou sistem de sondagii.

Cum până acum la Berlin nu s'au subscris decât 500.000 lei bancherii și capitaliștii noștri, în urma discuțiilor de ieri, au hotărât să subscrie suma de 200.000 mărci pentru completarea capitalului social al noii societăți.

Subscrierile s'au și făcut chiar la consfătuirea de ieri.

Oaspeți sârbi în București. Duminecă cu trenul de Giurgiu, au sosit în capitală, venind din Belgrad prin Sofia — d-nii Dragonib Georgevici profesor de istorie la universitatea din Belgrad și Costa Stoianovici profesor de matematică și fost ministru de agricultură în cabinetul Pașiei. Oaspeții sârbi, cari sunt doi cunoscuți filoromâni, vor sta câteva zile în capitală și apoi se vor întoarce la Belgrad.

Boala I. P. S. S. Mitropolitului. I. P. S. Sa mitropolitul Iosef Gheorghian se află de două săptămâni grav bolnav.

Boala prelatului se datorește mai mult vârstei sale înaintate. Acum trei zile starea Mitropolitului se agravase foarte mult. Atunci I. P. S. a ce-

rut să vadă pe dl Sturdza care însă fiind și dsa bolnav și reținut în casă nu a putut să-l viziteze.

De atunci însă grație îngrijirilor date de medicii curanți d-nii doctori Leonte și Moscu, boala s'a ameliorat cu mult.

Ieri dl Vasile Morțun, ministrul lucrărilor publice a făcut o vizită bolnavului.

M. S. Regele care a fost informat de boala înaltului Erarh și-a exprimat dorința de a fi ținut în curent cu mersul ei.

Remus Opreanu. Ieri după amiază a încetat subit din viață d-nul Remus Opreanu, consilier la înalta Curte de Casație.

Magistrat de carieră, Remus Opreanu, — născut la 21 Septembrie 1844, — a fost licențiat în drept dela Paris, a ocupat diferite posturi în magistratură, iar ca membru la înalta Curte de Casație funcționa dela 1886.

Printre titlurile de glorie ale defunctului se socotește timpul de trei ani cât a fost prefect la Constanța, îndată după anexarea Dobrogei. În această calitate Remus Opreanu a arătat înalte calități de administrator, organizator și patriot luminat.

Defunctul era comandor al ordinului »Stea României« și mare ofițer al »Coroanei României«. Inmormântarea s'a făcut Sâmbătă.

Vestea morții lui Remus Opreanu a produs o adâncă impresie în toate cercurile, unde distinsul magistrat era iubit și respectat.

† **Const. Boerescu.** „Conservatorul“ scrie: „Cu adâncă jale sufletească aducem la cunoștința cetitorilor noștri știrea despre încetarea din viață a distinsului nostru fruntaș Const. Boerescu.

„Fostul președinte al ultimului Senat conservator a suferit așezară la orele 9 jum. în locuința sa din str. Clemenței.

Boerescu suferă de mai mult timp de stomac; în vremea din urmă boala se agravase, totuși nu atât de mult încât să-l silească a sta în pat. Ieri după amiază, fusese chiar în oraș cu trăsura, de unde s'a întors pe la orele 5.

Seara, după masă, pe când stătea de vorbă cu d-na și d-ra Boerescu, s'a simțit deodată rău. S'a trimis imediat după dl Dr. Baileu, dar la venirea acestuia Constantin Boerescu era un cadavru.

„Știrea morții lui Boerescu, care a ocupat cele mai înalte funcțiuni și demnități în stat, — a fost ministru de justiție și de instrucție publică — a produs cea mai adâncă impresie în toate cercurile politice, în care era foarte mult stimat.

„Jurisconsult eminent, om politic de mână întăi, înzestrat cu mult tact și cu multă înțelepciune,

statute) așa se poate însemna o urcare a numărului membrilor dela 1004, la 1571 și la 2114 (1906/7). Și așa și dă mâna să pornești colecta și cu mai multe sorți de reușită. Dau oamenilor bucuroși, dacă văd că banii ce-i dau aduc foloase reale.

Noi? Noi n'am avea sprijinul de 10.000 cor. dela ministrul nostru de instrucție, după cum îl are »Volksheimul« austriac, deși am avea drept la un sprijin cât mai mare, dar am avea institutele noastre de bani și pe viriliștii de prin orașele și satele noastre.

Altă notă caracteristică am găsit în privința colizațiilor membrilor. Pedagogia modernă — să-i zicem andragogia modernă — a experiat în privința aceasta multe. Gratuitatea învățământului nu e recomandabilă. Omul, care să se știe ajutat și care știe, că trăiește și beneficiază din grația altora, n'are dispoziția sufletească atât de independentă, de sigură. Fie omul ori cât de sărac: să știe că contribuie și el cu ceva la întreținerea institutului. Și așa s'au făcut taxe ridicole de mici: 6 coroane pentru membrii, cari nu fac parte din alte societăți muncitorești, 3 coroane pentru ceilalți, cari sunt membrii ale altor societăți.

Inșătorul îmi spune, că se poate plăti coliza-

Constantin Boerescu lasă în sânul partidului conservator un gol adânc simțit.

„Unindu-ne glasul cu al tuturor amicilor și cunoscuților defunctului, trimitem îndureratei familii expresia celor mai sincere condoleanțe.

Lupta pentru votul universal.

Marele meeting din Arad.

Adunare socialistă.

Marele meeting din Arad.

Pentru meetingul care se va țineă Duminecă la ora 2 d. z. la Casa Națională, se vor expedi mâine placate în toate comunele.

Rugăm pe toți fruntașii, preoți, învățători și conducători ai satelor, ca distribuindu-le în popor să se organizeze ca nici un sat să nu rămâne nereprezentat în adunare.

Adunarea trebuie să fie cât se poate mai impozantă.

Adunarea socialistă din Arad.

Eri, Duminecă, după amiază la 3 s'a ținut adunarea socialistilor din Arad, în piața Tököly, în fața Catedralei noastre.

O mulțime mare de muncitori din Arad au luat parte. La trei fix, românii au venit plecând din cafeneaua »Vas«, corporativ la locul adunării. Intre ei erau domnii: deputați Dr. Ioan Suciu și Dr. Ștefan C. Pop, ape d-nii Ioan Rușsu Șirianu, Sever Bocu, Vasile Pap, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Romul Velici, Gheorghe Purcariu, Dr. Teodor Pop, I. Olariu, Dr. Aurel Novac, Iosif Moldovan, Ioan Vancu, Dr. Laurente Luca, Dr. A. Ciavici, C. Săvu etc. etc. Sosirea lor a fost primită cu entuziasm. Adunarea a fost prezidată de dl Ludovic Băbuș, tipograf (un român gr. cat. din Sătmăreș), El cetește, în fața unui mare număr de polițiști postați înaintea tribunei, hârtia dela poliție prin care se dă concesiune pentru adunare, nu însă și pentru retragere, și nu se permite discursuri decât în limba ma-

3. înființarea de biblioteci și săli de lectură nouă și dezvoltarea lor, precum și ajutorarea lor,

4. editarea de publicații populare,

5. înființarea de case a societății, (Vereinsheime) de școli și de instituții similare școalelor.

Dacă aruncăm ochii în rapoartele societății vedem duse în îndeplinire multe din cele promise în statute.

La fiecare punct am avea de discutat, făcând comparație între ce avem noi și ce am putea să avem.

Chiar numai un exemplu, din cele multe. Cine ne-a condus pe noi vreo dată într'un muzeu, spre pildă în muzeul Bruckenthal sau în acela al societății carpatine din Sibiu? (N'are să ne supere că sunt muzee streine. Ochii noștri pot să aibă aceleași impresii vizuale și am învățat dela streini cum să facem și noi!) Dar întreb, câți din preoții noștri și învățătorii noștri, cari trec prin Sibiu, cu sutele și cu miile, au fost în aceste două muzee?

Inchipuți-vă o excursie condusă de un pricepător într'ale artel, din sală în sală, pas de pas, cu lămuriri înțelepte.

Așa se face un pas înainte! Așa se îndeamnă oamenii să se înscrie într'o societate, (n'am adus decât un singur exemplu din punctele citate în

Excelent mijloc exterior.

Podagră,

reumatism, junghiuri, dureri de spate și de mijloc, amor țeli, dureri nervoase de cap și orice boale și dureri reumatice sau de podagră

se vindecă în modul sigur prin excelentul

„EZEREUM“ BĂLINT GÉZA
farmacia „Órangyat“
EGER, (com. Heves) Káptalan utca.

Prețul unui flacon original cu modul de întrebuințare e 2 cor. Pentru 12 cor. trimise antioleptiv trimiți 6 flacoane franco.

Se comandă dela singurul lui preparator

Nu mai pentru întrebuințare exterioră

ghiară (socialiștii ceruseră să se poată vorbi și românește). Măsura aceasta este huiduită violent.

Ia apoi cuvânt secretarul socialiștilor, dl Varga Ferencz. Vorbește cu verva și cu violența care caracterizează luptele socialiștilor. Muncitorii îl intrerup mereu cu vociferări sgomotoase ca acestea: *In streang cu Andrássy! Jos cu șarlatanul Apponyi! Trebuie uciși ziua în ameași! Vom apuca ciomegele!*, etc. etc.

Oratorul, spune la sfârșit, că biroul adunării a făcut apel, în scris, către toți deputații cu locuința în Arad, să se prezinte în aceasta adunare și să facă confesiune înaintea poporului, despre credințele lor privitoare la sufragiu universal. — Astfel zice — ne-am adresat lui Barabás Béla. (Sgomot mare. Unde-i mișelul? Unde-i șarlatanul?) dar fanfaronul acesta care a proștit ani de zile publicii din Arad, care plângea prin intruniri, de durerile poporului, care ținea discursuri prin gări, ungarilor din Gyoma și Mező-tur cu fraza „vin din Golgota“, azi nu e aici, și nici n'a ținut răspuns măcar să dea invitații poporului.

Al doilea cărnă ne-am adresat este deputatul Aradului Müller Károly. (Sgomot mare. Potop de insulte). Acesta bea undeva rachiu prin vre o cărciumă. Nici acesta n'a răspuns.

Ne-am adresat apoi deputaților naționaliști. (Aclamațiuni entusiaste). Dintre aceștia vă pot vesti că deputatul Iosășelului dl Nicoae Oncu și-a scuzat absența prin boală, iar deputatul Radnoi dl Vasile Goldiș ne-a trimis o scrisoare pe care ne-a rugat să o cetim în adunare. (Cetește scrisoarea). În scrisoarea dl Goldiș făgăduiește solemn că va lupta din toate puterile sale pentru sufragiu universal, direct, secret și egal. (Aclamațiuni puternice).

— Ne-am mai adresat apoi — continuă oratorul — și dlui deputat Dr. Ștefan C. Pop (ovații) care a avut bunăvoința să se și prezinte în adunare și pe care îl rugăm să ia cuvântul. (Aclamațiuni).

Deputatul național Dr. Șt. C. Pop urcă între ovațiile adunării, tribuna roșie și rostește o cuvântare care stârnește mare însuflețire. Ne-a fost dat să vedem și spectacolul acesta, că acel Ștefan Pop, care înainte cu 13 ani eră amenințat cu primejdia vieții de a ieși în stradă, strada să îi poarte în ovații pe umăr. Iși termină discursul lung și însuflețit cu confesiunea de a lupta cu neclintire pentru votul universal.

Secretarul Varga invită apoi — aflând că e în adunare — pe deputatul național dl Dr. Ioan Suciu, la tribună.

Apariția d-lui Suciu potentează entuziasmul. Dl Suciu face o repriză istorică asupra evolu-

ției ideii democratice. Amintind de revoluția lui Dozsa, atinge o coardă simpatice socialiștilor. Spune că va trebui să se desfășoare energia strămoșilor desmoșteniților de azi pentru a sfărma lanțurile în care sunt ferecați. Face mărturisirea că în lupta aceasta nu va cunoaște nici un moment de răgaz până la definitivă isbândă. (Ovațiuni puternice).

A urmat apoi socialistul Dr. Vadsz Ármánd, care spune că mâine va răsună d'aluagul țării ungurești vestea că în Arad s'a vândat țeara. Atâta numai e regretabil că prețul l-a încasat deja de mult banda dela putere.

Cel din urmă vorbitor a fost secretarul Varga care cetește moțiunea. În moțiune se votează mulțumită și recunoștință deputaților români, asigurându-i de sprijinul necondiționat al muncitorimei.

Adunarea s'a încheiat la 5 1/4.

Demonstrațiile de azi.

Astăzi seara la 7 aveă să se ție *retragerea cu lampioane a socialiștilor*, poliția însă, precum aflăm, a oprit manifestația. Dupăcum suntem informați socialiștii vor să o ție și împotriva opreliștei. Ziarele ungurești, cari au apărut azi, spun că s'a *consignat armata* și-i sfătuiesc pe socialiști să renunțe la demonstrație. Dispozițiunea între socialiști este foarte întăritată.

Adunarea poporală din Șinca-veche.

— Raport special. —

În trăsură cu patru cai a dlui Dr. Vasu, au sosit la Șinca veche (com. Făgăraș) pela 11 ore Rev. domn vicar I. Macavel și dnul Dr. Vasu, în altă trăsură dnii Dr. T. Pop, N. Motoc, T. L. Crișan, urmați de alte căruțe încărcate cu oameni ce alergau din comunele învecinate. Până pela 12 ore au tot curs la popor, în căruțe și pe jos din comunele Vad, Ohaba, Buolum, Șărcăița, Șinca-nouă, ș. a. din fiecare sute de oameni. Numai din comuna Perșani — abia 3 klm. departe — abia s'au văzut unu-doi oameni.

Sosiții și cu numerosul popor din Șinca-veche au umplut formal piața cea mare numită piața Prundului, unde se ridicase din vreme o tribună.

La orele 12 conducătorii între aclamări urcă tribuna. Inimosul tânăr Dr. Traian Pop, indicând în scurte cuvinte scopul adunării, propune și adunarea cu aclamație alege de președinte al adunării pe Rev. domn vicar Iacob Macaveiu, iar de notar pe dnul iurist N. Motoc.

și am început să vorbesc de rău toate beuturile spirituoase, dela bere până la sherry și grog, deși nu le-am prea avut în gură, ca să-mi dau părerea. Dar statisticele elocvente de pe pereți, unde se arată ravagiile beuturilor, mă îndeamnă și mai mult să-mi mângâi birtașul.

Imi povestește că vine aproximativ 40 până la 50 000 de oaspeți în localul lui. Am să-i recomand să vină în mijlocul nostru. Ce credeți? O să facă negoț bun?

Imi arată o scrisoare și fotografia lui Forel, vestitul profesor psihopat, mare antialcoolist. (O prelegere a lui am ascultat-o săptămâna trecută în Lipsca).

A! Și medalia din Milano, dela expoziție, câștigată de birtaș!

Fetița lui, o blondină drăguță, imi aruncă niște ochi, cari nu știu zău, dacă nu e un punct atractiv al antialcoolistilor! De-aș sta mai mult în Viena mai-mai că m'aș face și eu antialcoolist în preajma ei.

Lângă restaurant sala de gimnastică. „Talál Jahn“ nu lipsește; e paladiul gimnaștilor nemți.

Și plec din Volksheim întorcându-mă de mai multe ori ca să-mi țintesc mai bine în memorie palatul ăsta.

Doamne, Doamne, când vom avea noi chiar numai un local ca acesta?...!

Lipsca, 1908 Octomvrie.

Presidentul adunării prin cuvinte părintești și ponderoase, arată însemnătatea zilei, îndeamnă poporul la ordine și paclnță.

Apoi se dă cuvântul președintelui local Ioan Fulicea. Acesta prin o vorbire curgătoare și ușor arată drepturile ce ni se compet nouă românilor ca factor alcătuitor de stat, în această patrie, după numărul, inteligența și jertfele de bani și de sânge, ce le aducem și le-am adus totdeauna, ca poporul ce nici odată n'a ridicat mâna contra tronului și a patriei iubite.

Urmează la cuvânt, tânărul Dr. Traian Pop, candidat de avocat.

Apoi a luat cuvântul dnul Octavian Vasu. Cu avântul, entuziasmul, energia și claritatea în care și-a îmbrăcat discursul cu ocaziunea marelui adunări din Făgăraș, tot același arsenal de calități s'a prezentat și cu această ocaziune. A fost aprobat, aplaudat și aclamat într'una acest avântat discurs, prin care dnul D. Vasu și a dovedit măiestria de a intra cu vorba la inima românilor.

A urmat apoi dnul Titus Livius Crișan și dnul Valeriu Dâmboiu, comptabil de bancă arătând, că factorii cei mai puternici și luptătorii cei mai expuși în foc, pentru câștigarea drepturilor unui popor sunt deputații noștri naționaliști, pe cari trebuie să-i sprijinim și să le sârim în ajutor.

În tot decursul vorbirilor cu toată ploaia torențială poporul a fost neclintit în ascultare, și a petrecut vorbirile cu cea mai încordată atențiune.

Dupăce presidiul a rostit cuvântul de închidere fruntașul țăran din Ohaba G. Boier a rostit o frumoasă vorbire neaoșă românească, mulțumind în numele întregului popor, iubiților noștri domni conducători pentru interesul cel arătat față de bunăstarea poporului.

La adunare au participat și un număr de neorustici-maturari și lingurari din Susul Șincol vechi, și cereau dela „măriții domni“ că și lor să li-să dea drepturi.

Adunarea poporală din Nădlac.

— Raport special. —

Fruntașa comună Nădlac, dela marginea româ-nizmului, trezită la strigătele de desperare ale națiunii, a grăbit și ea să intre în focal luptei contra monstruoșului proiect al lui Andrássy. Fruntașii cercului au invitat la adunarea poporală din 5 Noemvrie n. pe dl deputat Ștefan C. Pop, care a urmat cu plăcere invitații. Dl deputat a sosit la gara din Nădlac la orele 9 și 45 min. unde a fost întâmpinat de o mare mulțime de popor cu puternice „să trăiască“. În numele poporului l-a binevențat țăranul Uroș Pătean. Cuvintele calde și cu avânt ale acestui inteligent țăran au emoționat adânc pe deputatul Dr. Șt. C. Pop, care i-a răspuns cu aceeași căldură.

Lungul șir de trăsuri se pune în mișcare și deputatul pe întreg parcursul drumului până la locul adunării a fost viu aclamat de popor. La Casa Națională, după o primire călduroasă, peste puțin timp s'a început adunarea. La propunerea fruntașului țăran Gligor Vidican mulțimea de popor — peste 1000 de suflete — aclamă cu mare însuflețire de președinte pe preotul Nicolae Chicin, iar de notar pe simpaticul contabil al „Nădlăcanei“ Aurel Sterca Șuluțiu.

După frumoasele cuvinte ale președintelui Chicin, urcă tribuna între prelungite strigăte de „să trăiască“ cunoscutul orator poporal, țăranul Uroș Păteanu. D-sa spune, că deși poporul de-aici se află la marginea româ-nizmului, nu și-a uitat limba, credința și datinele străbune. Oarde barbare au trecut de multe ori pe aceste plaiuri dar totdeauna le-am respins cu piepturile noastre. Explică apoi pe larg datorințele față de patrie, serviciile și jertfele de sânge ale românilor aduse pentru tron și țară. Guvernul de-acum toate acestea nu le bagă în seamă, dovadă că ne despoaie și de puținul drept ce l-am mai avut (Jos cu guvernul). Toate le-am răbdat, dar acum s'a umplut păhăru suferințelor și nu mai putem răbda. (Apoi. Aplauze). Cu cuvinte frumoase și iscusite esplecă nedreptatea ce ne face Andrássy și guvernul prin introducerea votului plural, care va favoriza clase bogățiilor, și unelitelor mârșave ale guvernului.

În liniamente generale cred că am expus principiile, de cari e condus „Volksheim“-ul. În special nu pot să mă estind, fiindcă marginile articolului ar depăși limitele unui foileton și — dupăcum am spus și la început — nu m'am putut aprofunda din cauza lipsei de timp. Cine vrea mai multe amănunte, le va putea aveă în nemțește dela „Volksheim“, XVI Viena, Koflerplatz. Localul de-acuma, dupăcum eră de prevăzută, nu mai e de ajuns și se zidește deja un nou palat similar în districtul al V-lea al Vienei, (Margareten) ca să se înceapă o emulație nobilă între aceste două case ale poporului.

Dar mai vreau să amintesc încă ceva. Am văzut, și restaurantul antialcoolic din „Volksheim“. Să nu vi-l închipuiți în culori cine știe ce negre. Un restaurant curățel, ai putea zice elegant. Pe pereți placarde mari cu reclame pentru beuturile gustoase de poame. (Pomeril, etc.). În Iena am dat, față în față cu universitatea cea nouă, de un restaurant antialcoolic. Nu știu zău ce va folosi în apropierea studenților, cari beau ziulica și nopticica la „Gose“ și alte soiuri de bere, până nu mai pot! Dar aici e altceva.

Ca să nu plec cu mâna goală, comand un „vin de mere“, putând să-mi cinstesc astfel și pe conducătorul, care s'a ostenit atâta cu mine.

Nu vreau să-i stric pofta birtașului, care, văzându-mă cu carnetul în mână, mă credea cine știe ce șefredactor dela o revistă antialcoolică

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa mânăstru de monumente și pietre de amintir.

Fabricație proprie din marmură, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmură și granit se află în Kolozsvár, Ferenc Jászai-ut 25. Căminarie și magazinul semirai: **Kolozsvár, Dăzsmá-l. nr. 21.** Telefon 667. Filiale: Nagyvárad, Gygyseben, Déva și Bánpatok.

Griza orientală.

Prințul Gheorghe acasă.

Moștenitorul de tron al Serbiei, prințul Gheorghe sosind din călătoria sa la Petersburg, a fost așteptat la gara din Belgrad de o imensă mulțime de popor. În fruntea alor peste 40.000 de oameni, primarul orașului l'a întâmpinat cu o vorbire înflăcărată numindu-l nădejdea de mai bine a poporului sârbesc. Prințul Gheorghe a răspuns cu o vorbire războinică, zicând între altele:

— Primirea ce mi-s'a făcut la Petersburg mi-a întărit nădejdea, că interesele juste ale Serbiei vor găsi scut și sprijinire. Dacă însă, spre rușinea veacului al 20-lea, ar încuviința totuși Europa civilizată să se calce în picioare drepturile unei națiuni, — atunci nu ne rămâne decât să ne jertfim bucuria viața pentru țară. Să ne pregătim deci de război și să nu ne întrebăm cât de tare e dușmanul, ci — unde e el.

Vorbirea a stârnit un entuziasm viforos. Mulțimea a aranjat o impozantă retragere pe strade, cântând imnul rusesc. Înaintea consulatului rusesc a improvizat o manifestație de simpatii. Consulul rusesc aparând la geam a ținut o vorbire, declarând că ar fi de neprețuit folos să se cimenteze tot mai mult relațiunile intime dintre Rusia și Serbia. Mulțimea a manifestat și înaintea consulatului englez, aflând însă că consulul nu e acasă, s'a depărtat.

Simpatiiile Serbiei pentru România.

Regele Petru și prințul Gheorghe au mulțumit telegrafic țarului Nicolae pentru cordiala primire ce i-s'a făcut moștenitorului de tron la Petersburg. Prințul Gheorghe a mai trimis apoi o telegramă de recunoștință regelui Carol al României, pentru simpatia cu care a fost întâmpinat la gările românești când a trecut prin România. Guvernul Serbiei a adresat guvernului român o telegramă de acelaș conținut. Principele Muntenegrului, Nichita, a primit de asemenea o telegramă, în care prințul Gheorghe îi aduce la cunoștință, că în decursul călătoriei sale la Petersburg a făcut experiența că Rusia va ocroti sincer dezideratele lor naționale.

Croații pretind Bosnia.

Partidul starcevician a ținut la Zagreb o mare adunare populară, la care ai azistat și câteva mii de bosniaci. S'a discutat chestia anexării Bosniei. Adunarea a trimis monarhului următoarea telegramă: Întrunirea partidului starcevician, la care au luat parte membrii din toate provinciile croate, și mai ales din Bosnia și Herțegovina, aduce omagiile sale împăratului rege pentru extinderea drepturilor suveranității sale asupra acestor provincii. Suntem fericiți că acest însemnat eveniment a avut loc în timpul strălucitei voastre domnii. Noi am jurat că ne vom da chiar sângele pentru apărarea tronului și a integrității patriei noastre.

O singură rugare facem: Subt scutul vostru să faceți din Croația, Bosnia și Herțegovina un singur stat, cecece a fost de veacuri visul nostru. Dumnezeu să vă ajute.

Intrevederea dlor Clemenceau și Milovanovici.

Dl Clemenceau, președintele consiliului, a primit pe dl Milovanovici, ministru de externe al Serbiei.

Întrebat seara, în privința acestei întrevederi, dl Clemenceau a zis:

»Limbajul pe care mi l-a ținut ministrul afacerilor străine al Serbiei este foarte nobil și foarte demn; asigurările pe cari mi le-a dat sunt de natură a împrăști neliniștea care s'ar fi putut concepe din partea Serbiei«.

Cum a fost primit prințul Gheorghe din partea Țarului?

Ziarele din Petersburg, publică amănunte asupra felului cum a fost primit principele George al Serbiei la Curtea din Petersburg. Principele eră foarte agitat. Când a întins Țarului scrisoarea din partea tatălui său, îi tremură mâna. Țarul l'a îmbrățișat și și-a exprimat părerea de rău că nu poate să-i acorde alt ordin decât ordinul Alexandru, de-oarece aceasta nu e o vizită oficială. Dupăce Țarul ascultă binevoitor pe principe, spunându-i să meargă acasă și să aștepte liniștit desfășurarea evenimentelor.

Din străinătate.

Amănunte asupra alegerilor din America. Înalta Curte de casație funcționează neîntrerupt pentru a rezolvi pe loc chestiile de nevalabilitate de voturi.

Până acum s'au operat numeroase arestări, toți arestații au fost însă puși în libertate. Tribunalele electorale au condamnat numeroase persoane pentru escrocherii și abuzuri electorale.

În tot timpul alegerii a fost la New-York o învâlmășeală de nedescris. Mulțimea devenea tot mai entuziasată față de înmulțirea voturilor republicanilor.

La ora 1 noaptea redacția ziarului »Tribuna« a proiectat cu ajutorul unor reflectoare electrice caricatura candidatului Bryan, fapt care a provocat demonstrații furtunoase în tabăra republicanilor.

Bulgaria construiește porturi pe Dunăre. Guvernul bulgar proiectează înființarea a patru mari porturi pe Dunăre, anume: Silistra, Turtucaia, Rahova și Lom-Palanca.

În acest scop s'a destinat pentru Silistra un fond de 494.000 lei, pentru Turtucaia 352.000 lei, pentru Rahova 510.000 lei și pentru Lom-Palanca 697.000 lei.

Pentru construirea portului Vidin, care este aproape terminat, s'a cheltuit suma de 509.000 lei, iar pentru Cristof (în fața Zimnicel), 892 de mii lei.

NOUTĂȚI.

ARAD, 9 Noembrie n. 1908.

— **Redactorul nostru eliberat.** Redactorul nostru responsabil, dl *Constantin Savu*, care a fost transportat Sâmbătă cu poliția la parchetul din Oradea-mare, dupăce i-s'a luat interogatorul la judele de instrucție într'un proces intentat »Tribunei« pentru articolul »Cine-s oamenii lui Kossuth«, a fost pus pe picior liber.

Dl Savu a protestat împotriva modului arbitrar și lipsit de legalitate cu care a fost tratat ca un simplu făcător de rele.

— **Lucruri slabe în Pecica.** Ni se comunică din Pecica, că ieri, Duminică din prilejul dării de seamă a deputatului kossuthist *Vásárhelyi Dezső*, o samă de români și-au uitat atât de mult de ei, încât s'au alăturat și ei la convolul kossuthist. În alaiul kossuthist, spre rușinea lor erau sub conducerea lui Constantin Bodrojan, Simeon Palincăși, Nicolae Cădaru, Dimitrie Sătmărean, Maxa Pușcaș și Manoilă Barbu. Trist, foarte trist!

— **Hirotoniri în Blaj.** I. P. S. Sa mitropolitul Mihali a hirotonit Joi în 5 c. de diaconi și Duminică în 8 c. va hirotoni între preoți pe următorii clerici absolvenți: Aurel Vodă destinat de administrator parohial la Chirileu, Vasile Cergizan destinat de administrator parohial la Corpade, Izidor Vlad, Alexandru Cojocar, Victor Barna, candidatul Jidveialui, Iacob Petean candidatul Szenterzsébetului.

— **Ziua morților.** Cetim în »Unirea«: În Cluj în prezența unui număr frumos de inteligenți români, tineri universitari și foarte mulți străini, dl *Eugen Pop Păcurariu*, în calitate de rector al »Internatului Petran« săvârșește sfântirea petrii așezate pe mormântul fericitului Ioan Pe-

teră apoi făgăduielile kossuthistilor cari se dovedesc că au fost și sunt mincinoși și momeli.

Guvernul se teme că prin introducerea votului universal va fi măturat și scos din scaunele de călău. (I-am și mătura!) Deputații naționaliști și mai cu seamă românii sunt batjocoriți în casa prin ungurești și haiduși pentru că spun durerile și necazurile noastre cerând drepturi și pentru noi. (Apause și ovații la adresa deputaților naționaliști) Invită la luptă pe toți, căci numai cu puteri unite și prin jertfe mari se pot câștiga drepturile. (Oratorul este viu aclamat, mulți îl felicitează.)

Urmează punctul cel mai însemnat, vorbirea dlui deputat Stefan C. Pop. Apariția deputatului este primită cu aplauze și cu puternice strigăte de »să trăiască«.

Vorbirea deputatului a produs în popor o înmulțire indescriptibilă. D-se spune, că dacă am putut îndura atâtea veacuri, loviturile guvernelor recente, nici acum nu ne temem să fim striviți. (Aprobări vii.) Deputații naționaliști cu toate lucrările și terorizările guvernului nu vor înceta să lupte pentru poporul desmoștenit, care i-a trimis în casa țării. (Aclamări.) În luptă pentru câștigarea drepturilor nu suntem singuri, ne urmează și socialiștii.

Explică cum însuși M. Sa a promis votul obștesc, dar guvernul actual umblă să-l înșele și pe El, ca să nu ni-l dea. (Trebuie să ni-l dea. Am suferit destul pentru împăratul!)

Deavălește apoi mișelia guvernului de a lipsi mai cu seamă poporul românesc de drepturi, căci de acesta se teme mai tare. Cumea poporul nostru e neștiutor de carte, vina o poartă iarăși guvernul că nu se îngrijește de școli, ci de magarizare. Explică pe larg condițiunile puse în monstruosul proiect al lui Andrássy.

Guvernul a spus Maiestății Sale că poporul este mulțumit cu proiectul pe care îl vrea să-l introducă Andrássy. (Nu-i drept! Mințește!) Drept-secera am venit la voi să vă întreb, că voiți votul plural? (Nu, nu voim! Mai bine să murim!) Sunteți mulțumiri cu pactarea noastră? (Aprobări generale și aplauze!) Dacă totuși proiectul lui Andrássy ar deveni lege, să părăsiți crâșmele învățând carte ca astfel să dăm înapoi lovitură primă.

Are speranță că M. S. va face dreptate și înțelege că dacă talpa țării va fi puternică și totul va fi tare.

La împărțirea drepturilor n'om dormi ci vom lăncetă, iar dacă neamul va înțelege lupta noastră, vom fi mulțumiți.

Mulțumește popoului pentru că l'a invitat și îl roagă să lupte mai departe. (Oratorul este viu aclamat, tot așa și ceilalți deputați naționaliști).

După frumoasa vorbire a deputatului, notarul Aurel St. Șitaiu, propune, iar poporul primește cu însoțire mare, să se trimită telegramă de omaj M. Sale împăratului, cerându-se votul universal, egal, și secret și să se voteze încredere dublului dep. naționaliști. Președintele mulțumind tuturor pentru reușita splendidă a adunării, declară că el însuși va instrua poporul să învețe carte, și încheie adunarea.

Poporul s'a reșărit în ordine frumoasă.

După adunare a urmat banchetul dat în onoarea deputatului, la care au luat parte foarte mulți. Veselia a fost foarte mare, nelipsind nici toasturile avântate.

Astfel a decurs această frumoasă adunare în fronda comună Nădlac, situată la marginea românismului.

Din Bucovina.

O deputațiune a nobilimii. — Cetim în »Românul«: — Se pregătește din partea întregii nobilimii din Austria o deputațiune la Maiestatea Sa, pentru a-i aduce în 2 Decembrie omagiile sale Bucovina va trimite 10 delegați. Boierii români și armeno-poloni au pus la cale să trimită câte 5 reprezentanți, fără să ia cont, că în Bucovina mai există o nobilime foarte veche, răzășimea moldovenească. Noi cerem că în delegațiunea aceasta să fie reprezentată și răzășimea noastră cu cel puțin 2 reprezentanți.

tran, și rostește o ectenie de-a morților și deslegarea. A cântat corul tinerimei universitare cântarea jalnică „plâng plâng“ .. care a făcut o puternică impresiune asupra tuturor celor de față.

— **»Csárdás«** în costume românești. Ni-se scrie din Făgăraș: În 4 l. c. filiala Făgăraș a societății „Crucea Roșie“ a dat o petrecere cu bazar în casele comitatului. Reuniunile române de femei din loc s'au grăbit să-și dea concursul și ele fără o prealabilă constătuire cu societatea românească din loc. Inteligența română aproape întreagă s'a abținut dela „înfrățirea“ inițiată din partea societății ungurești. Tinerii în mod solidar au lipsit din pretinsa „internațională înfrățire filantropică.“

Au luat însă parte presidiile amânduror Reuniuni române de femei și în serviciul acestora 5 domnișoare și anume: Eugenia Turcu, Maria Florea, Cornelia Poparadu, Elena Pop și Aurora Moțian, toate în costume românești, cari de dragul inibiților noștri stăpâni, toată noaptea au dansat „csárdás“-ul.

Dacă altceva nu, cel puțin frumosul nostru port național românesc ar merita cruțare și mai multă dragoste, din partea celor ce își iau voie să-l îmbrace. B. t.

— **Dr. Leonida Domide**, s'a așezat în orașul Dej (Dés), ca medic practic universal și dentist: Ordinează: piața principală, deasupra farmaciei Clemens.

— **Din Cluj** primim următoarele: Nu știu dacă cetiți „Ungaria“ (Nu o cetim!? Red) vă trimid deci cele de mai la vale. Gergely a făcut fundațiuni pentru Piața, ca să vezi că omul acela care a crescut cu fundațiunea Blajului cum mulțamește nației.

Și apoi ne mai dă și sfaturi cum să fim în viață.

Iată și șirele apărute în „Ungaria“: „In amintirea lui Dr. Ștefan Moldovan. Redactorul nostru responsabil, întru amintirea neuitatului său fiu a depus ieri o sumă de 8500 coroane, cari să se împartă între diferitele instituțiuni culturale din loc, în modal următor: Universitatea de științe primește suma de 3000 cor. Menza academică 1000 cor. Societatea sf. Antonia și a Sf. Emerie câte 1000 cor. Pentru institutul orbilor, al surdomuților, și al săracilor câte 500 cor., pentru biserica rom. cat. și pentru societatea de lectură a tinerimei dela gimnaziul piarist de asemenea câte 500 cor.“

Neamului românesc nimic. Ce ingrătitudine și rușine.

— **Comitetul universitar al studenților Italiani** a adus următoarea rezoluțiune: »Comitetul universitar al studenților Italiani va începe o agitație intensivă, ca să ajungă crearea unei universități italiene în Triest. Este fapt, că promisiunea guvernului de a crea o facultate juridică italiană nu s'a împlinit, care pe lângă toate n'ar putea mulțumi studențimea italiană din Austria deoarece ea n'a cerut nicicând crearea unei facultăți italiene în Viena, fie și în mod provizor. Comitetul universitar declară, că nu va încetă cu agitația sa energică, cât timp nu va fi împlinit postulatul studenților Italiani.«

— **Din Lugoj** ni-se scrie: Subt titlul „Sfatul Poporului“ a apărut în Lugoj o nouă foaie pentru popor, în redacția scriitorului popular Ioan Rodina și sub direcția mai multor amici ai poporului. — Intre colaboratori vedem pe dl Mih. Gașpar, dl Vidu, dl Jurea și alți bărbați cu inimă cătră popor, cari dau bune și frumoase sfaturi cetitorilor. Abonamentul e de 4 cor. la an care e de a se trimite înainte la Administrația foii în Lugoj, str. Andrei, nr. 28. Recomandăm cu căldură foaia aceasta poporului nostru

— **Mine de aur în România.** Dl Inginer Pascu ocupându-se într-o lucrare a sa despre mineralele utilizabile ce se găsesc în România, spune următoarele despre minele de aur din România.

Gismente primare de aur au fost descoperite pe valea Jiului precum și în munții Lotrului (valea Stanei). Acum câțiva ani, ministerul de do-

domeniul la început, apoi dl M. Baum inginer, au întreprins câteva lucrări de exploatare în valea Stanei printre filoanele de cuarț încastrat chiturile cristaline.

Gismentele secundare de aur sunt cunoscute de mult timp și exploatare în aluviunile râurilor: Lotru, Jiu, Olănești, Olt, Argeș, Ialomița, Buzău, Bistrița (Moldova, Dobrogea, etc.). Curățirea aurului se face ca și altădată de cătră țigani numiți țigani aurari, aproape de Olt, în aluviunile vechi și recente, la deal și la vale de Râmnicul Vâlcei. Aurul a cărei producțiune în aceste condiții de exploatare rudimentară nu se ridică decât la 1 kilogram pe an, este vândut pela bijutieri sau obișnuit pela târguri.

x **Celor cari suferă de reumă, junghiuri dureri de mijloc și de spate, amorțeli, dureri de cap nervoase** le recomandăm spiritul *Ezereum menthol* renumit și în străinătate al lui *Bálint Géza* din Eger, comitatul Heves, farmacia la, Ingerul păzitor. Să se ferească însă de a comanda alte medicamente stricacioase din *Hodmezövásárhely* sau de altundeva, căci „*Ezereumul*“ dejă după o folosire de 3—4 ori folosește și la boalele cele mai neglijate.

x **La Deutsch Miksa, magazin de aparate medicale Cluj (Kolozsvár) Mátyás Király-ter,** se pot procura cu prețuri ieftine, tot felul de instrumente medicale pentru mamos și instrumente de bărbierit, precum bandage pentru diferite boale și obiecte de gomă și diferite obiecte pentru îngrijirea bolnavilor, specialități franceze, și preservative, precum și binale.

x **In atențiunea tuturor familiilor** cari doresc să-și procure pian le recomandăm firma *Trieka I.* din Cluj (Kolozsvár), căci nicăiri în țară nu se găsesc pian de fabricație atât de bună și atât de frumoase și ieftine ca în magazia acestei firme.

x **Tot felul de chipiuri militare și de alte uniforme,** apoi ciacai și caloace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. *Weber Pál* maestru specialist pentru confecționarea chipiurilor *Coșovia (Kassa) Fő-utca.*

x **Sticlăria, porcelanuri, țimpl și obiecte de lux de argint de china** se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui *Müller Somlyai*, *Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz.,* care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, țimpl suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă clătate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Economie.

Creșterea animalelor în Ungaria. — Tabloul de mai jos ne arată care a fost numărul animalelor din Ungaria pentru anii 1895, 1905 și 1906.

	1895	1905	1906
Cai	1.972.930	1.795.128	1.784.663
Cățari și măgari	22.278	14.491	14.923
Vite coruțe	5.829.483	5.533.836	5.624.285
Porci	6.447.134	4.256.855	4.306.990
Oi	7.526.783	6.589.063	6.775.865
Capre	286.392	230.093	230.807

Din acest tablou rezultă că, toate rasele de animale sunt în scădere în Ungaria și acest lucru este încă mai adevărat pentru rasa porcină și ovină din cauza boalelor de vite, cari s'au declarat în primăvara anului 1895 și de atunci au secerat anual un număr considerabil de capets.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 Noembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	24 84—24 86
Săcară pe Oct.	20 48—20 50
Cucuruz pe Malu	14 94—14 96
Ovăș pe Oct.	17 02—17 04

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou	
De Tisa — — — —	24 K. —25 K. 60 fl.
Din comitatul Albei —	23 > 80—25 > 15 >

Cremă de față „*Elisabeta*“ — de zi și de seară — redă feței fragezimea tineretii, împiedică formarea creștelor, face să dispară imediat pișturiile, petele de floc și tot felul de necurățenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de erin „*Elisabeta*“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 30 fl.

Spirit de păr „*Elisabeta*“ după o folosire de câteva zile împiedică formarea mătreței, întărește rădăcinile părului și îl face să crească mai repede. Prețul 1 cor. 60 fl.

„*Busodol*“ contra asudării picioarelor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricantul. Comenzile din provinciile se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. și mai mult se scoate gratis ambalajul și portul.

Lemie József, farmacist

De Pesta — — — —	23 > 85—25 > 20 >
Bănățenesc — — — —	23 > 90—25 > 60 >
De Bacica — — — —	23 > 90—25 > 45 >
Săcară — — — —	19 > 75—19 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	16 > 05—16 > 20 >
> de cvalitatea II.	15 > 70—15 > 95 >

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: *Biblioteca „Minerva“* a 30 bani volumul, cuprinzând atât opere datorite scriitorilor noștri celor mai de merit, precum și traduceri după capodoperele străinătății, a tipărit și se află de vânzare la toate librăriile, următoarele volume:

Nr. 1. *M. Sadoveanu. Dudaia Margareta.* — Povestea indioșătoare a unei tinere fete. O inimă care iubeste cu toată sinceritatea naivă a celei dintâi tresăriri la viață, sfărâmandu-se apoi fără veste la cea dintâi deziluzie. Arta autorului, brodează pe această temă simplă în aparență, o mare bogăție de amănunte și episoade, cucerindu-ne încă odată toată admirația.

Nr. 2. *Leonid Andreiev. Guvernatorul.* — Tradus de C. Sandu-Aldea. Cel mai puternic din scriitorii tineri ai Rusiei de azi, Leonid Andreiev, nu eră cunoscut la noi până acum. Dl C. Sandu-Aldea și-a câștigat adevărate merite prin acest serviciu adus literaturii românești. Astfel putem admira măiestria disecare a sufletului unui Guvernator cuprins de răscoală după un mareaș, și liniștea cu care și așteaptă răsplata.

Nr. 3. *Leonid Andreiev. Nuvele.* Tradus de C. Sandu-Aldea. Aceiași putere de observație, care ni-se destăinuiește în volumul de mai sus, o întâlnim și aci. Fiecare va simți farmecul stăruinței al celei dintâi nuvele intitulată *Vedenii*, pe atât de amuzantă, pe cât de veridică.

Nr. 4. *Prosper Mérimée. Carmen.* Povestire tradusă de Radu Baltag. Poate că nu s'a scris în literatura franceză o povestire mai plină de vioiciune, și mai palpitantă, decât povestea acelei drăgălașe, dar perfide țigăncușe spaniole, care este Carmen. De altfel, Prosper Mérimée, la afară chiar de laudele noastre, va rămâne un scriitor vrednic a ne interesă.

Nr. 5. *M. Eminescu. Proză literară.* E lesne de înțeles că în acest volum se dă literatură, în proză, deci proză literară știut fiind că marele maestru a scris și o mare câtime de articole de ziar, care, criticat ar fi de literar scris, nu aveau în vedere vre-un scop literar, ci unul militant.

Volumul cuprinde nemuritoare lucrări: Făt-frumos din lacrimă, Să manul Dionis, La aniversară, Cezara.

Nr. 6. *T. Robeanu. Poezii Postume.* — Preț de N. Iorga. Acei George Popovici bucovinean, ale cărui calități de om lăminat nu au rămas în mână necunoscute, a fost și un adevărat poet de talent. Aceasta reiese din chiar alegerea de față a poeziilor pe care George Popovici le încăleca prin reviste T. Robeanu.

Nr. 7. *Alphonse Daudet. Scriitori din moara mea.* — Tradus de N. Pandelea. Cel mai delicat scriitor naturalist, deși propriu vorbind Daudet a fost un scriitor complex, printre altele a dat și o serie de impresii „sur le vif“ pline de ispită lumii și împrejurimilor din Provenca. Aceste notiște și atingătoare istorioare alcătuiesc carticica aceasta, tradusă cu toată dragoste de N. Pandelea.

De vânzare la librăria noastră a „Tribuna“ Arad.

— A apărut: *Ioan Slavici, Spiru Călin.* Frumoasa povestire apărută în foiletonul ziarului nostru este scoasă acum și în broșură. Prețul 30 bani.

Poșta Administrației.

Dimitrie Popovici, preot Budineț. Abonamentul Dv. e solvit până la 15/III 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichiu.

Farmacia „Regina Elisabeta“
laborator medical și cosmetic
Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental sau gaz, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscute sub numele „*Elisabeta*“.

Un candidat de avocat

cu praxă

cu aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria subscrisului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinérváralja.

In atențiunea fabricanților și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.
BUDAPESTA, VIII Tömő utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării, pentru ferestrele și mașini cu aburi precum și în fabrici de spirt și de cărmidă, apadacte, pompe compresare,

montarea tipografiilor

tot asemenea transmisiuni și conducte de ploaie. — Primesc reparaturile și transportele de mașini.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
Mulle recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE
KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întample prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotese numai cheltuielile mele. — Preparație îngrijită, artistică, în formă naturală, lucru trainic, prețuri moderate!

Ocazie extraordinară.
Mașini de cusut noi de tot, Singer cu braț înalt 27 fl. cu suveică în formă de roțiță 40 fl. cu 5 cutii și suveică de roțiță 50 fl. cu cinci cutii centralolint executată perfect, fără șgomot 55 fl. centralolint fără șgomot, cu patru cutii, un decor frumos de odae 65 fl. se expediază dela Krausz Henrik, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 40. földszint 5.

Correspondența mă rog să se facă în limba germană sau maghiară.
Expediez cu prețuri moderate tot felul de mașini industriale cu garanție de 5 ani.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de fâlpi, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavaszu. 1

Distins cu diploma de recunoștință
:: în anul 1904. ::

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

Primul salon de corsete în Sibiiu
Premiat. Premiat.

Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură
Deposit bine asortat în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fason particular totdeauna în rezervă.
Cu stimă.
J. Oschanitzky.
Bretterpromenade Palais Habermann.
Fason bun.
Prețuri reale.

In Sibiiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

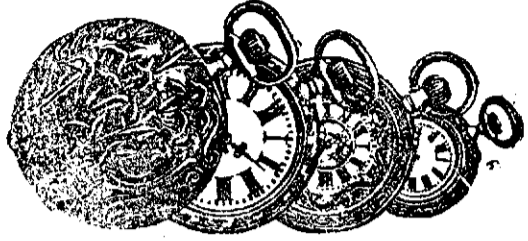
O piesă e numai cu 40 de cor.
Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.
O vană de neîncălzit numai 24 cor.
Lungimea fundului vanei 122 cm.
:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::
Comandele se efluiesc imediat și se trimit cu rambarsă.

Gustav Stuchlich
Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15

Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR) Széchenyi tér 6 sz.

Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân
Cu distinsă stimă;

Blázi Sándor

ciasornicar specialist

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz și boicete de luminat.
Mașini de cusut mănuși și blănării.
Stărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni.
Repararea instrumentelor de desemn.

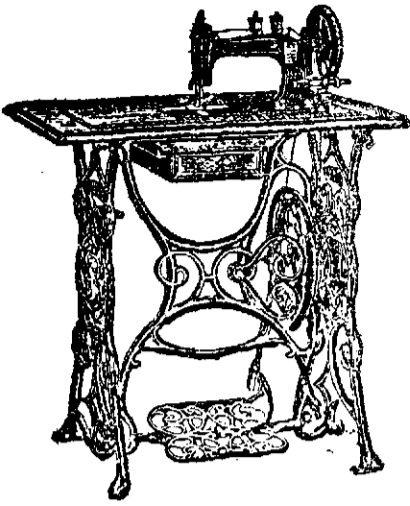
Vânzare de altoi de viță.

Cine vooiește struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către
VITYÉ MIKLÓS
la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în
— Ös-Csanád, — (com. Torontal) unde se găsesc cele mai variate altoaie de calitate I-a, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsesc vițe de rangul II cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri.
Preț curent trimitem gratis și franco.
Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:
Tornaföld, (up. Szécsisziget, com. Zala) 1907 Sept. 30
Cele 800 de altoaie cu rădăcini comandate de la Dta au dat un rezultat foarte bun. Nici unul nu s'a uscat ci au crescut așa de lungi că au trecut de un par de 2 m. și a trebuit să tai din ei; soiurile sunt distinxe. Voi recomanda bucuros din ele prietenilor și cunșcuților și te rog să-mi trimiți un catalog privat la soiuri și prețuri. Cu stimă Andrei Hajdu.

Mașini de cusut

»Singer« »Neumann« »Bie-solt« și »Loeke« cu suneică lungă, »Wettina« suneică groasă »Afrana« »Thonix« suneică roțiță, cu garanție de 5 ani și cu prețuri moderate se espediază prin comerciantul de ferărie

Oberth Vilmos

comerciant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

Dubinievicz Oszkár

— comerciant de articole medicale chimice și parfumuri. —
Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine:
Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire.

Văpseli mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și str.
Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra mătreaței a căderii părului și în contra cărunțirii.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzična ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

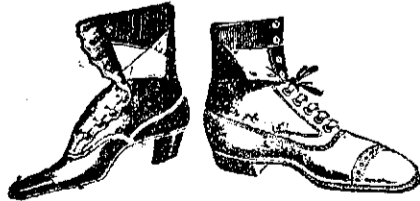

Isi recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
 Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11.—
- » » box » » . . . K 11.—
- » » șevro pt dame cu bumbi K 10.50
- » » » » cu șirete K 9.50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . . K 8.—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 4.80
- Ghete de copii dela . . . . . K 3.—

Material de I-a clasă.

VÉBER JÁNOS K.

tinichigiu specialist, proprietarul mai multor brevete.

Szatmár, Strada Szirmai Nr. 1.

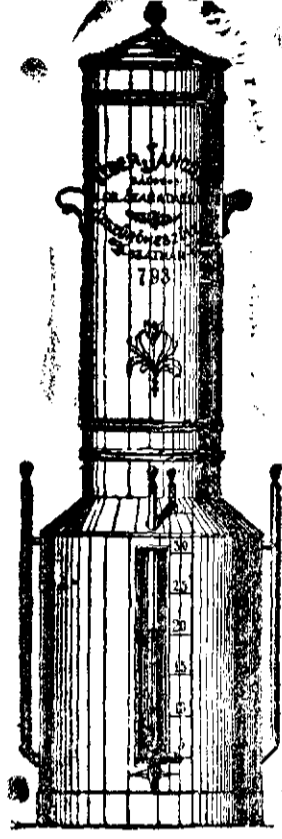
Cea mai de căpetenie condiție pentru păstrarea sănătății e apa fără bacilli.

Străcurătoarea de apă

„Weber“ e un aparat de strecurat apa curgătoare, precum și apa de fântână, făcându-o curată ca cristalul, așa că și în cea mai nepretențioasă căsnicie se poate bea apă bună, plăcută. Aparatul de strecurat se manuează ușor și e esperimentat doctorește. E un obiect de mare folos în căsnicie și fiind ieftin, deja și până azi e foarte răspândit. Îndeosebi e de recomandat pe seama ospătărilor, cafenelelor, școlilor și institutelor.

Prețul aparatului:

- cu volum de 15 litrii . . . 20 cor.
  - „ „ „ 25 „ . . . 24 „
  - „ „ „ 35 „ . . . 28 „
- de proporții mai mari prețuri deosebite. La comande din provincie 3 cor. cheltuială de împachetare. Totodată aduc la cunoștința on. publică că fac și reparam stropitoare de vie.

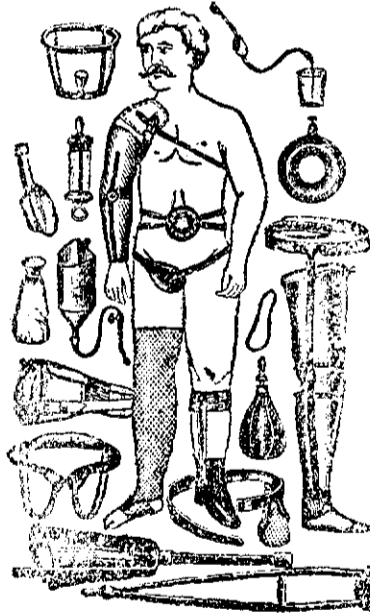
Părți constitutive se capătă de asemenea

Prima fabrică din Ardeal pentru instrumente chirurgice, pansamente, instrumente optice, cuțite, briciuri și mașini pentru ortopedie (pentru îndreptarea trupului).

Mare depozit de instrumente medicale bandajii pentru hernie și pentru pânteco, ochișane veritabile franceze, cele mai fine cuțite englezești suedeze și de Solingen și briciuri, mașini ortopedice marca Gillette, picioare artificiale, cordonul numit Diana și specialități franțuzești.

Deutsch Miksa

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám
 Atelierele fabricii în strada Petőfi numărul 2.
 Preț curent gratis.

Schuller Gașpar, neguțător de butoaie și de doage
PÉCS

E mai presus de orice concurență prin magazinul său bine asortat potrivit cerințelor timpului. Face din materialul cel mai bun butoaie de vin de bere și de spirit, putini și căzi cu prețul cel mai favorabil. Depozit permanent în butoaie gata. La chemare se duce oriunde.

